
§6
DECRET DE 2 DE FEBRER DE 1956,
pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de presons¹

TÍTOL PRIMER

Organització i règim penitenciari

CAPÍTOL VII

Redempció de penes pel treball²

-
1. BOE núm. 75, de 15 de març de 1956. La disposició derogatòria única del Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, va derogar expressament tot els preceptes del Reglament dels serveis de presons declarats vigents pel Reial decret 1201/1981, de 8 de maig, *sens perjudici del que disposa la disposició transitòria primera*; aquesta disposició, amb el títol *redempció de penes pel treball i normes de dret transitori*, estableix que:
1. *S'han de continuar aplicant després de la data d'entrada en vigor del Reglament penitenciari que s'aprova per aquest Reial decret els articles 65 a 73 del Reglament dels serveis de presons, aprovat pel Decret de 2 de febrer de 1956, i les disposicions complementàries dictades fins a la data esmentada per l'Administració penitenciària corresponent en matèria de redempció de penes pel treball, únicament als efectes següents:*
- a) *Per determinar la llei penal més favorable per al reu, d'acord amb el que estableixen les disposicions transitòries primera, segona, tercera i quarta de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal.*
- b) *Per al compliment de les penes imposades i que s'executin d'acord amb el Codi penal derogat per la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, en aplicació del que preveuen les disposicions transitòries esmentades d'aquesta Llei orgànica.*
- Es reproduïxen a continuació, els articles 65 a 73 de la norma esmentada.
2. Tot i que el Reglament penitenciari vigent (article 202 i següents) no l'esmenta, ja que el Codi penal de 1995 ha suprimit aquest benefici, encara s'aplica en el nostre sistema penitenciari la redempció de penes pel treball en relació amb aquelles condemnes que es compleixin d'acord amb la normativa penal derogada, perquè en entrar en vigor el nou Codi no va resultar més favorable que fossin revisades d'acord amb la nova norma penal.
- Pel que fa al règim transitori de les disposicions relatives a la redempció de penes pel treball, la disposició transitòria segona del CP estableix que: *Per determinar quina és la llei més favorable s'haurà de tenir en compte la pena que correspondria al fet enjudiciat amb l'aplicació de les normes completes d'un o altre Codi. Les disposicions sobre redempció de penes pel treball només seran d'aplicació a tots els condemnats conforme al Codi derogat i no podran gaudir-ne aquells a qui s'apliquin les disposicions del nou Codi. En tot cas, el reu haurà de ser escoltat.*
- Finalment, les sentències de 18.07.1996, 13.11.1996 i 22.11.1996 dictades per la Sala Segona del Tribunal Suprem van consolidar el criteri jurisprudencial segons el qual s'ha d'aplicar a les condemnes que s'executen d'acord amb el nou Codi penal la redempció de penes pel treball guanyada fins a la data que la norma va entrar en vigor.

SECCIÓ PRIMERA

Condicions que es requereixen per concedir aquest benefici

Article 65

1. D'acord amb l'article 100 del Codi penal, poden redimir llur pena pel treball, des que la sentència sigui ferma, els condemnats a penes de reclusió, presidi i presó.³

2. Igualment la poden redimir tots els qui, per aplicació de lleis especials que no exclouin aquest benefici, estiguin privats de llibertat per mitjà d'una resolució ferma, quan el temps de privació excedeixi els sis mesos.

3. No poden redimir pena pel treball en la causa que estiguin complint:

a) Els qui trenquin la condemna o intentin trencar-la, encara que no aconseguixin llur propòsit.⁴

b) Els qui reiteradament tinguin mala conducta durant el compliment. S'entenen compresos en aquest apartat els qui cometin una nova falta greu o molt greu sense haver obtingut la invalidació de les anteriors, d'acord amb l'article 116.

Article 66

1. Els reclusos que reuneixin els requisits legals, qualsevol que sigui el grau penitenciari en què es trobin, poden redimir llur pena pel treball, i se'ls ha d'abonar un dia de la pena per cada dos de treball, a l'efecte de l'alliberament definitiu; així mateix, cal comptar el temps redimit, si escau, per concedir la llibertat condicional.

2. La junta de règim de l'establiment ha d'eleva la proposta corresponent al Patronat de Nostra Senyora de la Mercè i, un cop aprovada, li han de ser abonats els dies treballats, retroactivament a partir del dia en què el treball va començar.⁵

Article 67

La reducció de la pena per aplicació d'indults no afecta el gaudiment del benefici de redempció de penes pel treball sempre que el penat es trobi en condicions de redimir d'acord amb els articles precedents.

3. Les referències ho són al Text refós del Codi penal publicat pel Decret 3096/1973, de 14 de setembre, derogat en la seva pràctica totalitat per la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal.

4. Vegeu l'article 468 i següents del CP.

5. Les competències que s'atribuïen al Patronat de Nostra Senyora de la Mercè corresponen al jutge de vigilància penitenciària, d'acord amb el que va establir la disposició transitòria segona del Reial decret 1201/1981, de 8 de maig. Vegeu també l'article 76.2 c de la LOGP.

SECCIÓ SEGONA

Classes de treball a realitzar i regulació a efecte de la redempció de penes

Article 68

El treball dels penats pot ser: retribuït o gratuït, intel·lectual o manual, dins dels establiments o fora d'aquests, en règim d'establiments penitenciaris; però en tot cas ha de ser de naturalesa útil.

Article 69

Cal lliurar a cada reclus treballador una llibreta de redempció de penes, on mensualment cal anotar-li els dies d'activitat laboral desenvolupats en aquest període de temps. Els directors dels establiments han d'expedir d'ofici aquestes llibretes, s'han d'ajustar al model oficial i constitueixen un document personal del reclus treballador.

A les oficines de règim dels establiments s'ha de portar un compte de redempció de penes per cadascun dels reclusos treballadors, en el qual cal registrar les anotacions que es verifiquin en llurs corresponents llibretes de redempció.

Article 70

No s'han d'interrompre els beneficis de redempció de penes, encara que el penat no treballi, en els casos següents:

1r. En cas d'accident de treball o de malaltia que en sigui conseqüència, pel temps que tardi el penat a guarir-se i ser donat d'alta, bé per fer la mateixa feina o una altra de naturalesa diferent.

2n. Quan es tracti de penades treballadores que es trobin en període de gestació, els seixanta dies anteriors i quaranta posteriors al part, temps durant el qual cal dispensar-les de tot treball.⁶

3r. Els dies festius, i també els dies perduts en el treball per força major, destinació a un altre treball o establiment o per raó de malaltia prou acreditada, sempre que no excedeixi en aquest darrer cas els trenta dies consecutius.

Article 71

1. El treball que prestin els penats en hores extraordinàries, o com a destinacions, o amb caràcter auxiliar i eventual en els establiments, s'ha de computar, a l'efecte de la redempció, pel nombre d'hores que constitueixi la jornada legal de treball.

2. També ha de ser valorat en dies de treball, amb la corresponent equiparació de les juntes de règim i administració, que han d'elevat al Patro-

6. Vegeu l'article 29 de la LOGP.

nat⁷ la proposta procedent perquè l'aprovi, l'esforç realitzat, sempre de manera absolutament voluntària, pels donants de sang, i també l'esforç físic que un reclus faci o el risc que pateixi auxiliant les autoritats d'un establiment penitenciari en circumstàncies especials, amb un límit de setanta-cinc dies per cada any de compliment efectiu.

3. Igualment, són atorgables redempcions extraordinàries per raó de les circumstàncies especials de laboriositat, disciplina i rendiment en el treball que a proposta de la junta de règim pot concedir el Patronat, mitjançant la mateixa equiparació corresponent, amb el límit d'un dia per cada dia de treball i de cent setanta-cinc dies per cada any de compliment efectiu de la pena, compatible amb el que estableix el paràgraf anterior.

4. La concessió dels beneficis que estableix aquest article exigeix l'informe favorable del tribunal sentenciador, el qual l'ha d'emetre després d'escoltar el Ministeri Fiscal.⁸

5. Tractant-se de malalts psíquics i físics, cal facilitar els mitjans adequats perquè també es puguin beneficiar de la redempció, a través del treball o de l'activitat que siguin compatibles amb llur estat.

Article 72

La redempció de la pena per l'esforç intel·lectual la poden obtenir els penats pels conceptes següents:

1r. Per cursar i aprovar els ensenyaments religiosos o culturals establerts i organitzats pel centre directiu.

2n. Per pertànyer a les agrupacions artístiques, literàries o científiques de l'establiment penitenciari.

3r. Per exercir destinacions intel·lectuals.

4t. Per realitzar producció original, artística, literària o científica.

El Patronat de Nostra Senyora de la Mercè, en vista de les propostes de la junta de règim i dels antecedents amb què les acompanyin, ha de valorar, en cada cas, l'esforç realitzat en dies de treball.⁹

7. Vegeu la nota 5.

8. Els jutges de vigilància penitenciària han assumit les funcions que correspondrien als jutjats i tribunals sentenciadors en relació amb l'execució de les penes privatives de llibertat, d'acord amb l'article 76 de la LOGP.

9. Vegeu la nota 5.

SECCIÓ TERCERA

Causes per les quals es perd el benefici de la redempció i rehabilitació del benefici

Article 73

El benefici de redempció de penes pel treball es perd:

1. Quan faci intent d'evasió, tant si aconseguix el seu propòsit com si no l'aconsegueix. En aquest cas queda inhabilitat per redimir des d'aleshores.

2. Per cometre dues faltes greus o molt greus. El penat pot ser rehabilitat i continuar redimint un cop li hagi estat invalidada de l'expedient l'anotació de la falta, d'acord amb l'article 116 i amb l'aprovació prèvia del Patronat,¹⁰ a proposta de la junta de règim.

Els dies ja redimits són computables per reduir la pena o les penes corresponents.

10. Vegeu la nota 5.